

L' ART DEL PAGÉS

Exhibició y Concurs de Badalona.

Varem dir en l' últim número, que las instal·lacions que contenia aquesta exhibició, eran numerosas, que hi havia molt bó, y objectes ademés dignes de veure's per sa novetat. Veyám, encara que siga rapidament, lo mes notable que 'ns recorda, deixant per altres dias ocuparnos ab mes catxassa d' alguns d' ells.

Al entrar en el local se veu á la dreta una bonica instal·lació mural de D. Agustí Trinxé formada de bombas, pulverisadors, un aparato colador, ampollas y pots de clarificants, aparatos ensofradors, destrals, palas, forcas y un plano d' un molí de vent; tot aixó adornat de banderas nacionals.

Marxant per la dreta se topa ab dos bonichs grupos del senyor Basili Miret. Un d' ells es de forma piramidal constituida de pulverisadors, y altre cónica formada de pulverisadors, pots de *sporivore*, aparatos d' ensofrar, estisoras y guants de malla: ademés hi ha un ben construït aparato d' escaldar los ceps.

Continuant nostre camí se trova la gran y hermosa collecció de M. Etienne Vernet, que la composan: aradas pera las vinyas, aradas binadoras, xarcoladors y cavadors, aradas giratorias, cavadoras, corró desterrossador, arada pera aplicar lo sulfuro de carbono, una sembradora xica, y una arada pera petita roturació. Ademés, ha tingut en lo camp de probas, la gran arada-bógit, que ab dos cavalls ha obert valls ó solchs de 70 á 80 centímetros de fondaria.

Seguint, y després de la bonica instal·lació de productes químichs de Molina se troba la coneguda arada giratoria Bajac, un cultivador, aradas pera vinya, y aradas Lincoln, de la acreditada casa Succesors de Amador Pfeiffer.

Després hi ha la interessant de D. Albert Ahlesque conté una arada pera roturar terrenos, duas aradas pera vinya, una col·lecció d'estisoras pera podar y veremar, un guant de malla pera despellar los ceps, un aparato pera escaldarlos, aparatos pulverisadors y per aplicar polvos, además d'altres objectes.

Anant cap á la dreta y després de veure la interessant y gran colecció de fullas de vinya americana presentada per don Francisco X. Tobella, se troba 'l ben combinat grupo de D. J. Alesan format de pots ab materias anti-criptogámicas per atacar las maluras de la vinya, d'aparatos pera aplicar los polvos y sachs d'adobs pera la mateixa. Al costat ha presentat D. Joan Llonch y Pous un grupo que conté: cuadros, prospectes, pulverisadors, dos cistells porta-empelts, diversos instruments pera empeltar, dos enginys pera ensofrar y duas barrinas pera plantar ceps.

Tornant en detrás y al mitx de la paret E. de la sala se destaca la magnífica é importantíssima col·lecció de ceps americans del Sr. D. Joseph Tobella de Sant Pol de mar. Seguint y després dels bonichs objectes que han exposat los alumnos de la Granja Escola y los vins y llevors de ceps americans del Sr. Malleu, se troba la gran y bonica instal·lació del Srs. Moratona, Genís y Bureau, composta de pulverisadors y aparato pera disoldre 'l sulfuro de carbono en l'aygua com anti-floxerich.

Mareixen especial menció lo gran cuadro Mapa regional vinícola de la provincia de Barcelona, la Memoria que 'l acompanya y las manxas de 'n Munich.

Los Srs. Japy han presentat una gran col·lecció d'aparatos composta de: pulverisadors, aradas, aparatos trinxadors de grans, talla-fruyts, desgranadoras de blat de moro, talla-pallas, etc.

Al costat dret del escenari hi ha la complerta instal·lació de pulverisadors del Sr. Cantarell. A prop d'aquesta, la del Sr. D. Francisco Casellas composta de cistells porta-empelts, eynas pera empeltar, podar, rafiá y marcador de vinya.

Las instal·laciós d'aradas pera vinya de D. Pere Comas y Mayoral de Premiá, la de D. Marti Tubert de Camprodon, la de D. Rafel Puig de Figueras, la de 'N Puig de Badalona, la de D. Esteve Sauri de Figueras, la de D. Jaume Perpinyá y fill de Banyolas, mereixen que 'l visitador hi fesi sa atenció. Además hi ha la bonica instal·lació de

don Joseph Clausolles ab lo seu aparato ruixa-ceps, de goma, y varias pessas del mateix material.

Acostantnos á la porta d' entrada, se topa ab moltas instal·lacions que encara que sigan petites, son molt interessants; luego se veu la acreditada turbina Garriga-Moreno exposada per los senyors Valls germans; y al final, un grupo que honra la casa Pfeiffer, compost de trepitjadoras, un posa-taps, una prempsa pera ví y una bomba portátil.

Al altre costat de la porta d' entrada hi ha una gran instal·lació formada de sachs, saquets y pots. Com que está adornada ab las banderas d' Espanya y Fransa, las armas de Catalunya ab la corona comtal y dos estandarts-anuncis, presenta un hermós cop de vista. Es de Roussin et Cie de Marsella, representats per los senyors Caze y Suñer de Barcelona.

En el centro del local, adornantlo molt, puja una columna monumental de D. Ricard Forga, formada de planxas de llautó pera la construcció de pulverisadors y demés enginys pera ruixar los ceps, canons de llautó y de plom, planxa de llauna, barretas d' estany, y llimaduras de llautó pera soldar.

Al centre de la sala s' hi trovan també las instal·lacions dels Srs. Alomar y Uriach ab sos anti-criptogámichs é insecticidas y l' enosótero; la de Bosch y C.^a y Vilaseca de Figueras; la de Portal y Caylá y altres de menor importancia.

Fora del local hi ha interessants aparatos pera la cria y reproducció de virám, deguts al enginyer Francés, Sr. Salazar.

Apesar de que hem dit que 'ns ocuparém detalladament en altres números de los principals objectes, devém dir, que en aquesta Exposició s' ha vist gran avens en los pulverisadors, principalment en los construhits en lo pays, y que poch á poch, aquestos aparatos van aproximantse al tipo ideal. També s' ha vist los grans estudis que s' están fent sobre la adaptació de ceps americans, y aixís mateix se ha demostrat, la necessitat que poch á poch van comprenent los agricultors de la adopció de la gran maquinaria en lo cultiu de las terras, comensant la bona costúm de llogar las grans eynas per un temps donat, podent aixís usarlos los agricultors que no pugan comprarlos. Solsament per aixó la Exhibició vitícola de Badalona, ja ha sigut de resultats práctichs.

G. J. DE GUILLÉN CARCÍA.

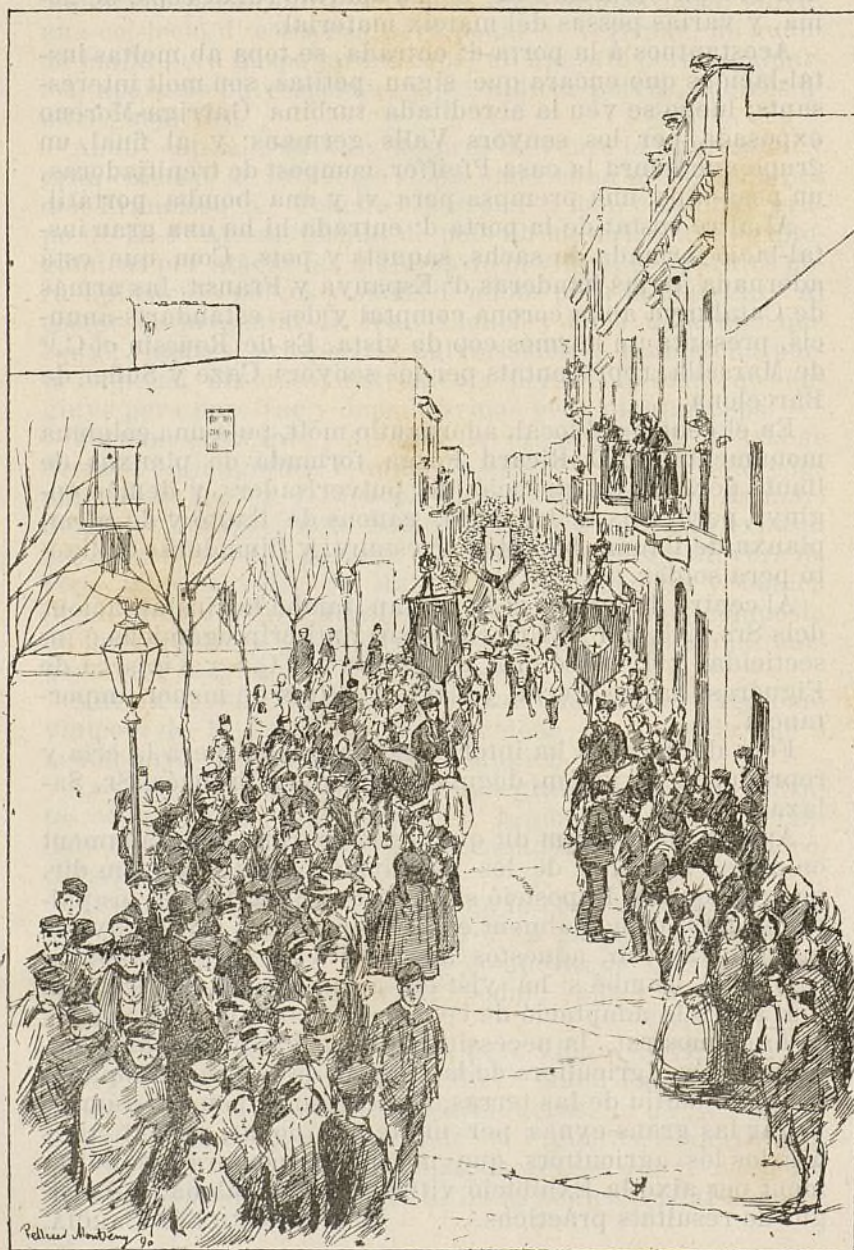

Figura 250.
Dia 2 Mars de 1890.—Rebuda de la Comitiva y professó civica per lo carrer de Mar, en Badalona.

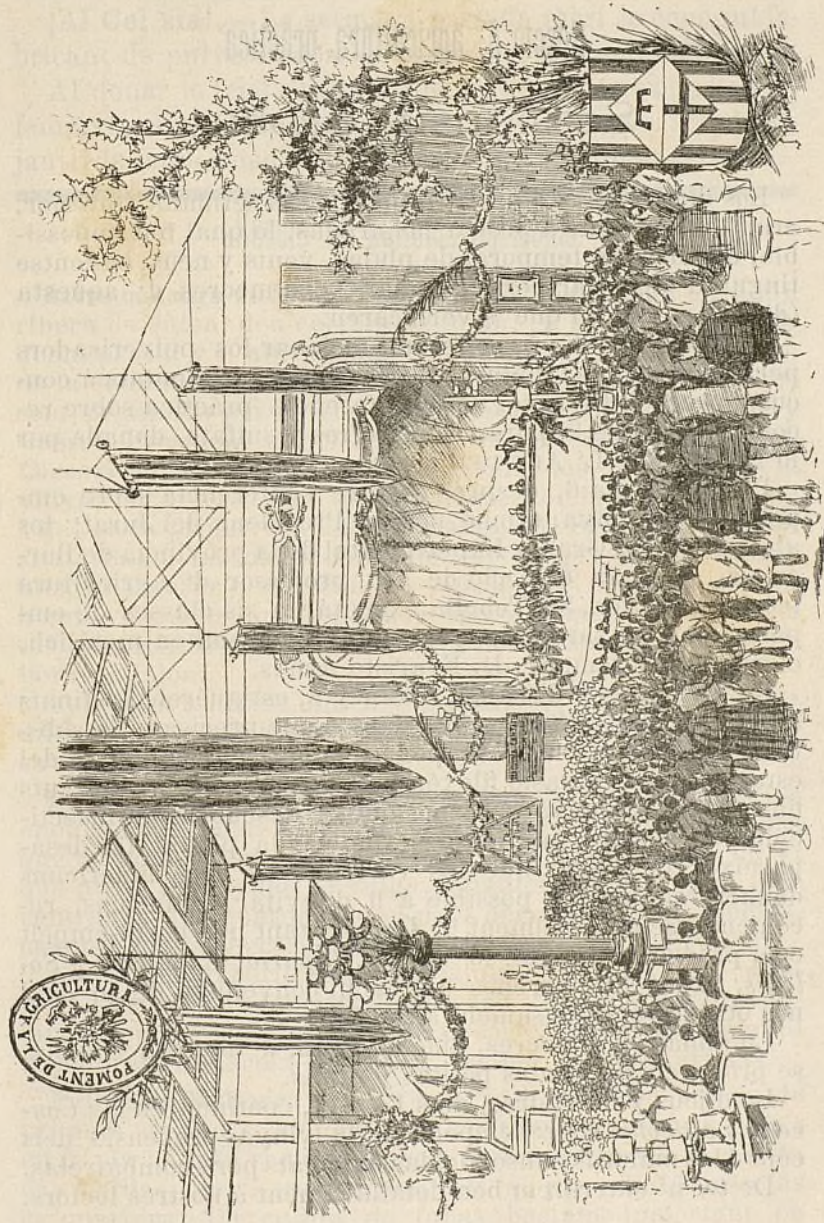

Figura 251.
Dia 2 Mars de 1890.—Inauguració del Concurs-exhibició viticola de Badalona, en lo Teatro Espanyol de dita Vila.

Secció d' agricultura pràctica

Sessions y probas.

Los dias 3 y 4, dilluns y dimars de la setmana anterior, eran los destinats á probar las aradas, lo qual fou impossible, á causa del temporal de pluhas, vents y neus, haventse tingut d' aplassar pera 'l dimars y dimecres d' aquesta (dias 11 y 12), en que 's verificáren.

Lo dimecres, dia 5, se feren funcionar los pulverisadors pera combatre las maluras de la vinya, presentats á concurs; precedint l' acte, una conferencia pràctica sobre reconeixement de la puresa dels sofres y sulfats, donada per lo Director de L' ART DEL PAGÉS.

Lo dijous, dia 6, després d' altre conferencia sobre empelts de la vinya, també per lo President del Jurat; los alumnos de la Granja Experimental de la provincia de Barcelona, baix la direcció de son professor d' agricultura teórich-pràctica, Sr. Tobella executáren sis classes de empelts á má, ab sarments, pera obter al premi en metálich, ofert per l' Excm. Sr. D. Evaristo Arnús.

Lo divendres y dissapte, dias 7 y 8, estiguéren destinats á las *Conversas vitícolas*, acordantse que precisava la substitució dels ceps europeus per los americans, en vista del estat actual d' invasió filoxérica y dels resultats obtinguts fins ara á Catalunya; á menos que 's descobris un insecticida bó y barato, que sense perjudicar la planta fés desaparèixer la plaga: que las varietats de ceps americans deuen reduhirse lo possible á fi d' evitar confusions, recomenantse especialment lo *Jacquez*, tant per porta-empelt com productor directe, lo *Taylor*, *Riparia*, *Rupestris* y *Solonis*; fixant los terrenos que 'ls hi convenian, de lo qual nos ocuparém estensament altre dia.

Lo dimars y dimecres, dias 11 y 12, d' aquesta semana, se probaren las aradas petites y grans.

Lo dijous y divendres, dias 13 y 14, continuaren las *Conversas vitícolas* sobre empelts de la vinya, propensió dels ceps á las maluras é insecticidas empleats pera combátrelas.

De tot n' enterarem ben detalladament á nostres lectors.

¡Al Cel sial.—La setmana passada morí lo conegut fabricant de pulverisadors de Sabadell, D. Llorens Daunís.

Al donar la trista nova als lectors de L'ART DEL PAGÉS, fem extensiu nostre pésam al seu successor, son fill; desitjantli la conformació indispensable en semblants casos.

Secció de noticias agrícolas.

Altres concurs-vitícola.—En la població de Epila (Aragó), ribera de Jalon, deu celebrarse 'n un, en los dias de demá, demá passat y l' altre ó siga 'l diumenje, dilluns y dimars, de la setmana entrant (16, 17 y 18) del mes de Mars que som, organísat per un compatrici nostre, D. Miquel Jané y Gasset, President del mateix. En un principi s' anunciá un *Concurs de pulverisadors* pera combatre las maluras de la vinya, per l' estil del de Badalona, celebrat en aquesta Vila, en la primavera del any passat. Al Sr. Jané, qual visita á Badalona 'ns ha donat lloch per apreciar sas qualitats, fa esperar que 'l *Concurs vitícola de Epila* li donará honra y será de profit pera la classe pagesa, reportantne sos beneficis lo pays en general y molt especialment la ribera de Jalon.

Felicitém á nostre amich y subscriptor, Sr. Jané, per sa iniciativa y organisació del concurs práctic aragonés, basat en lo badaloní.

Lo vi concentrat.—En Italia estudian tots los instituts enológichs lo medi de concentrar lo most del ví de manera que en petit volúm ss consegueixi una gran massa de ví que podrá ferse cuan se vulga, lo mateix que 's logra concentrar la llet guardantla en pots hermeticament tancats, usantse com se necessiti pera las aplicacions de dit líquit.

Los últims experiments sembla que s' han fet ab l' aparato destinat á la fabricació del ácit tártrich, y los resultats han sigut molt satisfactoris, corresponent lo triomf al director de la Escola enológica Avelino, senyor Cariucci.

Palma de Mallorca.—Las fredorades que han fet desde primers de Mars, ab neu á la montanya y fortas gelades en lo plá haurán reduhit á poch menos que á rés la cullita d' ametlles que 's troban are, sols al preu de 25 pessetas la quartera. La cullita de fabas bastant important en

aquesta Isla, haurá suferit molt també, porque han quedat cremades no sols las flors, si que també las plantas en varios punts, que, haurán de tornar á brotar porque hi hagi alguna cosa. Ultimament, lo fort vent dels días 9 y 10 ha causat grans danys als arbres fruyters y especialment als de fusta esqueixadissa com los olivers, que han suferit molt en comarcas com la de Valldemossa per exemple. De pluja no 'n falta per are gracias á Deu.

Tototeros (*aucells útils*).—D'un suscriptor molt intelligent, lo senyor Saurí de Mataró, havém rebut la següent nova.

A casa Milans de Caldetas hi ha dos aucells americans coneguts ab lo nom de *Tototeros*, grossos com coloms petits, que corren solts per l'hort de dita casa. S'ha observat que dits aucells sempre están en lo clavegueró de las ayguas brutas de la aygüera, que van al hort y després buscan los cuchs per la terra de conreu y entremitj dels treballadors.

No se sap si dits *Tototeros* son mascle y femella, per lo tant convindria que's procurés la aclimatació de dits aucells.

En las alas hi tenen un asperó com una llansa y las camas molt primas; son procedents de la república del Urugüay. Están completament domesticats, corrent entremitj de la virám, lo pavo real, los coloms, una gallina india, ocas y cabras, essent, com se veu, molt fácil sa aclimatació casulana.

Trasplantació d'arbres.—Desitjant averiguar un horticultor si la trasplantació d'arbres per la nit donava 'ls mateixos resultats que efectuantla de dia, va fer una série d'esperiencias dignas de ser conegudas per sa utilitat.

Primer prengué deu cirerers en plena florida que trasplantá successivament, comensant á las quatre de la tarde. Tots los que foren trasladats durant las horas del dia, perderen las flors y arreláren ab gran dificultat no produhint apenas fruyt.

Del contrari, los que se trasplantáren després de la posta del sol conserváren la flor y no donáren cap senyal de haber suferit á consecuencia de la operació.

Repetí la mateixa probatura ab altres deu cirerers nanos cuan los fruyts se trovavan en lo ters de son desentrotllo, resultant també que 'ls que foren trasplantats per la nit los conserváren sense sufrir en lo mes minim.

En tots dos casos se conservá, com es natural, alguna terra, als voltants de las arrels al efectuar la trasplantació.